

Drie varianten: kort, middel en lang (ca. 14 resp. 18 en 22 km)

Wandeling door de natuurgebieden rondom het Geuldal

Het begin en eindpunt van de wandeling is bij Camping De Bron. Tijdens de wandeling passeren we diverse horecagelegenheden waar de mogelijkheid bestaat een hapje en / of drankje te nuttigen.

De wandeling gaat door de natuurgebieden Bergseheide en Ingendael. Bij het betreden van deze gebieden dienen diverse gedragsregels in acht genomen worden. Eén van de regels is dat men hier honden dient aan te lijnen. Binnen het graasgebied van natuurpark Ingendael zijn honden niet toegestaan (ook niet aangelijnd.). In de beschrijving van de wandeling is dit aangegeven en voor het stukje door het graasgebied is een andere route aangegeven.

Korte karakteristiek:

Bepalend voor deze wandeling zijn de natuurgebieden waar deze tocht doorheen komt. Het zijn Ravensbosch, Kloosterbosch, Bergseheide en natuurpark Ingendael. Gedurende de wandeling krijgen we steeds weer prachtige uitzichten op het Geuldal te zien. Het is een pittige wandeling die voert over diverse heuvels en plateaus, via veldwegen en bospaden. Het gedeelte van Houthem naar Valkenburg, door het natuurgebied Bergseheide, wordt ook wel de zeven heuvelen-route genoemd. Hierna lopen we over een prachtig wandelpad langs de Geul.

De wandeling

Bij het verlaten van de camping gaan we naar links. Op de kruising met kapel gaan we wederom naar links. Op de eerstvolgende kruising gaan we naar rechts, richting het bos (rood paaltje). Bij het bos gaan we langs de slagboom door naar beneden en volgen de rode paaltjes. Op de Y-splitsing gaan we rechtsaf, richting vijver, over een bruggetje tot op een T-splitsing. Hier gaan we naar links en blijven dit pad volgen. We passeren weder een slagboom en lopen langs een kleine parkeerplaats. Vervolgens nemen we de eerste weg rechts (we verlaten nu de route met de rode paaltjes). Op het asfalt blijven we rechtdoor wandelen. De weg maakt een bocht naar rechts (let op met het verkeer!) en na ca. 10 meter nemen we het smalle voetpadje dat links, steil omhoog gaat (pad naar links negeren). Boven gekomen, lopen we langs een Joodse begraafplaats. Op de T-splitsing gaan we links naar beneden en volgen even de hoog-spanningsdraden. Ook bij de volgende T-splitsing weer linksaf, de holle weg in, maar nu omhoog. Op het einde van deze holle weg gaan we rechtsaf (blauw paaltje). Bij de vijfsprong met het veldkruis gaan we naar links. Een zeer markante eik staat aan het begin van een klein bosje. Vanaf de rustbank op deze plaats hebben we een schitterend uitzicht over het Geuldal. Bij de eik houden we rechts aan, en vervolgens naar links en vóór de boerderij weer naar rechts. We lopen nu door het Kloosterbosch en dalen geleidelijk af richting Houthem.

De opvallende villa aan onze rechterhand, Château L'Ermitage, doet dienst als schoonheids-salon, maar is oorspronkelijk (in 1901) gebouwd als buitenverblijf van jonkheer G. Testa.

Op de T-splitsing bij Château L'Ermitage gaan we naar rechts. Vervolgens slaan we linksaf en gaan we onder de snelweg door. Bij de volgende kruising met veldkruis gaan we weer links. We lopen nu parallel aan de spoorlijn totdat we bij het stationnetje van Houthem uitkomen. Via de spoorwegovergang steken we de spoorlijn over en lopen naar beneden. Bij het bereiken van de voorrangsweg gaan we naar links, daarna de eerste weg rechts (Onderste-sstraat) en dan zien we de Gerlachuskerk voor ons liggen.

Houthem is een kerkdorp dat tot de gemeente Valkenburg aan de Geul behoort en schilderachtig gelegen is aan de Geul. De plaats dankt haar naam aan haar ligging: Houthem is een heem, een woonoord in het hout oftewel in het bos. Bekendheid heeft Houthem gekregen door de kluisenaar Gerlach die er in de 12e eeuw in een holle eik leefde en in 1165 in een geur van heiligheid overleed. De Gerlachuskerk, gebouwd in de jaren 1720-1725, is in laat-barokstijl opgetrokken en maakte oorspronkelijk deel uit van een klooster van adellijke zusters. Verschillende oude boerderijen en fraaie landhuizen getuigen van het rijke verleden van Houthem dat eertijds een pelgrimsoord was en nu zeer geliefd is bij natuurliefhebbers.

Bij de kerk wandelen naar rechts, langs de stenen muur in oostelijke richting, tot aan de Gerlachuskapel. Hier slaan we linksaf. Na ongeveer tweehonderd meter gaan we rechts, de "Kromme Steeg" in (bij het bord "Bel Air"). We volgen deze steeg en nemen vervolgens de eerste weg naar links (geel paaltje), steken beide armen van de Geul over en komen bij de oude Geulhemermolen. Het eeuwenoude gebouw heeft een opvallend rood dak. Op de asfaltweg gekomen, gaan we rechts en nemen we de Geulhemerberg richting Berg en Terblijt / Maastricht. Na honderd meter zien we hier de voor Nederland zo unieke rotswoningen. De woningen en de erbij gelegen grotkerk zijn helaas uitsluitend volgens afspraak te bezichtigen. Ongeveer tachtig meter voorbij het beeld van de "Blokbreker" slaan we scherp linksaf (zwart paaltje) en nemen we vervolgens het pad rechtdoor. In de bocht naar rechts hebben we wederom een fraai uitzicht over het Geuldal. We volgen het pad door het bos tot aan het sportterrein. Vóór het sportterrein slaan we linksaf en lopen we langs de sportvelden, waarna we bij het weiland eerst rechts en in het bos steeds links aanhouden (gele markering op bomen). En zo steil naar beneden en uitkomend op een asfaltweg de "Brakkeberg".

De mensen die de korte (14 km) afstand willen lopen gaan hier links omlaag en blijven de asfaltweg volgen tot bij Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg". De routebeschrijving van de korte afstand wordt verder vervolgd bij PUNT A.

De mensen die de middellange (18 km) of de lange (22 km) willen lopen gaan hier rechts omhoog en nemen na circa 100 meter de eerste weg links. We betreden nu het natuurgebied Bergseheide.

Binnen dit natuurgebied dienen honden aangelijnd te zijn!

Na het hekwerk klimmen we omhoog. Bij eerstvolgende Y-splitsing kiezen we het pad dat rechtdoor gaat. Vervolgens een pad naar rechts negeren. We lopen nu over een schitterend pad, dat tal van mooie vergezichten biedt en als een serpentine door het bos slingert. We blijven in zekere zin "in de helling" lopen.

Bij een viersprong gaan we rechtdoor (in feite het tweede pad naar links) naar beneden en ca. 10 meter verder vervolgen we het pad rechts omhoog.

Na ongeveer een kilometer slaan we bij de viersprong linksaf.

De mensen die de middellange afstand (18 km) willen lopen blijven dit pad naar beneden volgen tot aan het riviertje de Geul. Hier aangekomen, gaan we op de Y-splitsing naar links, over een zeer fraai wandelpad dat kronkelend en draaiend de Geul volgt tot in Geulhem. Uiteindelijk gaat het pad bij Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg" over in een asfaltweg. De routebeschrijving van de middellange afstand wordt verder vervolgd bij PUNT A.

De mensen die de lange afstand (22 km) willen lopen gaan na ca. 25 meter naar rechts, steil omhoog. Dit slingerende pad blijven we alsmaar volgen (we slaan nergens links- of rechtsaf). Op de volgende T-splitsing aangekomen, gaan we naar links (dus niet het pad met het blauwe paaltje ca. 5 meter hiervoor).

Op de volgende viersprong nemen we de tweede weg links, die ons aanvankelijk langs en vervolgens dóór het bos voert. Ook hier krijgen we weer een mooi uitzicht over het Geuldal. Dit pad blijven volgen en alle paden van links negeren. Bij de volgende Y-splitsing kiezen we het pad naar links (door het kantelhek), dat tussen de weilanden steil naar beneden voert. Hier verlaten we weer het natuurgebied Bergseheide. Beneden, bij de T-splitsing, wandelen we rechts omhoog. Na ca.300 meter nemen we het pad links omhoog. Boven, bij de viersprong, gaan we rechtdoor en vervolgens na vijftien meter weer links naar beneden. Het is de "Lijkweg". We hebben nu de laatste van de zeven heuvels tussen Houthem en Valkenburg achter de rug. Beneden aangekomen, zien we het theehuis, restaurant "Tivoli". Hier gaan we naar links en dan komen we op een zeer fraai wandelpad dat kronkelend en draaiend de Geul volgt tot in Geulhem.

Bij het betreden van het natuurpark Ingendael dienen honden weer te worden aangeliend!

Uiteindelijk gaat het pad bij Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg" over in een asfaltweg.

PUNT A - Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg" (voor alle afstanden / wandelaars)

Vanaf hier zijn er twee trajecten naar Château St. Gerlach t.w.:

1. Via het plaatsje Geulhem; **voor wandelaars met hond(en) verplicht!**
Wandelaars met hond(en) mogen vanwege het vrij lopen van Schotse hoogland runderen en de Poolse Koniks paarden niet door het graasgebied van het natuurpak Ingendael. **Ook niet met aangeliende hond(en)!** Door hen is deze route naar Château St. Gerlach te volgen.
2. Door het graasgebied van natuurpark Ingendael

1. Via het plaatsje Geulhem (Voor wandelaars met hond(en) verplicht!) :

Bij Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg" gaan de wandelaars van de korte afstand linksaf. De wandelaars van de andere afstanden verlaten hier het natuurpark Ingendael en gaan rechtdoor. Bij de T-kruising aan de Geul gaan we naar rechts, tot aan de Gerlachuskapel. Hier nemen we de weg rechtsaf en weldra doemt de Gerlachuskerk weer voor ons op. We verlaten nu de Onderstestraat en nemen het voetpad rechtdoor (zwart en geel paaltje) door het park van Château St. Gerlach. Bij de slagboom gaan we linksaf, de laan met kastanjabomen in, tot aan de voorrangsweg. Ga verder bij PUNT B - retour richting Ravensbosch.

2. Door het graasgebied van natuurpark Ingendael:

Bij Hostellerie / Grand Café "Brakke Berg" gaan de wandelaars van de korte afstand rechtsaf en betreden het natuurpark Ingendael en nemen het graspad schuin naar links door het weiland. De wandelaars van de andere afstanden verlaten het natuurpark niet, maar gaan hier voor het hek scherp naar rechts en nemen het graspad door het weiland.

Vervolgens over een houten brug en rechts aanhoudend achter langs Château St. Gerlach.

Aan het einde van de prikkeldraadafrastering houden we links aan en lopen naar de slagboom aan de ingang van het park van Château St. Gerlach. Hier verlaten we via het kantelhek het natuurpark en lopen rechtdoor, de laan met kastanjabomen in, tot aan de voorrangsweg.

Ga verder bij PUNT B - retour richting Ravensbosch.

PUNT B - Retour richting Ravensbosch

Bij de voorrangsweg aangekomen zien we enkele in zeer goede staat verkerende, typische Limburgse carré-boerderijen. Ze zijn geheel opgetrokken uit de voor deze streek zo kenmerkende mergelsteen. Wij slaan rechts af en nemen vervolgens de eerste weg links, de Vouwerstraat. We gaan onder de spoorweg en dan onder de autosnelweg door. Meteen na het snelwegviaduct gaan we rechts en na twintig meter weer rechts. Uit het bos gekomen, zien we rechts van ons de hoge dalbrug. Op de T-kruising met de asfaltweg gaan we linksaf. Hier is het even oppassen geblazen, de weg is smal en bij de S-bocht onoverzichtelijk. We volgen eventjes de zwarte en blauwe paaltjes. Het fietspad en de oprijlaan naar rechts negeren.

Boven op het plateau (na heg) voert een smal voetpaadje ons rechts, richting bosrand. We steken de "Straatbeek" (of "Strabeek") over en slaan dan linksaf. Nu zijn we in het Ravensbosch.

Dit bos geniet bekendheid vanwege de opgravingen van vele Romeinse villa's die hier hebben gestaan. In de loop van de vorige eeuw hebben de archeologen de fundamenten ervan blootgelegd. Diverse gebruiksvoorwerpen en Romeinse munten kwamen aan het daglicht. In de vierde eeuw zijn deze Romeinse villa's door de invallende Germaanse volkeren verwoest.

We blijven de beek stroomopwaarts volgen, tot ongeveer 10 meter voor de parkeerplaats. Hier gaan we rechts omhoog, het voetpad met diverse traptreden. Boven aangekomen gaan we linksaf en volgen het bospad. Op de Y-splitsing houden we rechts aan en komen uiteindelijk weer aan de bosrand. Hier blijven we rechtdoor lopen. Bij de kruising met de verharde weg gaan we naar links. Op de eerstvolgende kruising met kapel lopen we naar rechts, terug naar camping de Bron.